

KOMMUNENES ROLLE

2549
2009

Forskrift om opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider ble vedtatt av Miljøverndepartementet med virkning fra 1. juli 2004. Bestemmelsen i forskriften inngår som kapittel 2 i forurensningsforskriften. Kapittel 2 ble revidert 1. juli 2009.

Etter forskriften plikter tiltakshaver å vurdere og eventuelt undersøke om det er forurenset grunn i området. I så fall skal tiltakshaver utarbeide tiltaksplan som skal godkjennes av kommunen før tiltaket kan gjennomføres.

Før kommunen godkjenner tiltaksplanen, må kommunen sikre seg at:

1. nødvendig undersøkelse er gjennomført
2. anleggsarbeidene ikke fører til forurensning
3. ønsket miljøkvalitet oppnås
4. disponering av forurenset masse er forsvarlig
5. kontroll, dokumentasjon og rapportering er tilfredsstillende

Opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider

Kommunen er forurensningsmyndighet etter forskriften. Kommunen skal samordne behandlingen av saker etter forskriften med behandlingen av saker etter plan- og bygningsloven.

Kommunen skal samordne behandlingen av saker etter forskriften med behandlingen av saker etter plan- og bygningsloven

Kommunens oppgaver

I første rekke er kommunens rolle etter forskriften knyttet til:

- behandling og godkjenning av tiltaksplan (§ 2–8)
- tilsyn og kontroll (§ 2–11)
- oppdatering av databasen Grunnforurensning (§ 2–9)

Arbeidet med behandling og godkjenning av tiltaksplanen står sentralt.

1. nødvendige undersøkelser er gjennomført (§ 2–6, pkt. 1 og 2):

Undersøkelser og risikovurderinger skal være utført i samsvar med Norsk Standard NS-ISO 10381-5 og veiledere utgitt av SFT. Veilederne er publisert på www.sft.no.

2. anleggsarbeidet ikke fører til forurensning (§ 2–6, pkt. 3 og 4):

Tiltaksplanen må beskrive den risikoen for forurensningsspredning som er til

stede under arbeidet, og de tiltakene som skal gjennomføres for å unngå eventuell spredning til miljøet og/eller fare for skade på helse.

3. ønsket miljøkvalitet oppnås (§ 2–6, pkt. 4):

Tiltaksplanen må redegjøre for de tiltakene som skal gjennomføres for å sikre at konsentrasjonen av miljøgifter i grunnen ikke overstiger normverdiene, bakgrunnsnivået eller spesifikke akseptkriterier. Som spesifikke akseptkriterier, regnes tilstandsklassene for forurenset grunn. Dersom forurensningen ligger i tilstandsklasse 4 eller 5, skal det utføres en risikovurdering.

4. disponering av forurenset masse er forsvarlig (§ 2-6, pkt. 5)

Tiltaksplanen må redegjøre for hvordan forurenset masse vil bli håndtert på miljømessig forsvarlig måte. Dette gjelder blant annet mellomlagring og transport, og om massene skal redeponeres/isoleres på eiendommen, om de skal leveres godkjent mottak/deponi eller om massene skal deponeres i samsvar med særskilt tillatelse fra Fylkesmannen. Redeponering/isolering av masse på eiendommen er akseptabelt så lenge det ikke innebærer overskridelser av normverdier, bakgrunnsnivå eller tilstandsklassen for den aktuelle bruken, og at spredning av forurensning ikke finner sted. Masse over tilstandsklasse 5 er farlig avfall og skal fjernes fra stedet.

5. kontroll, dokumentasjon og rapportering er tilfredsstillende (§ 2–6, pkt 6 og 7 og § 2–9, 3. og 4. ledd):

Kommunen må vurdere om tiltaksplanens beskrivelse av kontroll og overvåking under og etter gjennomføringen av terrenginngrepet er tilfredsstillende. I praksis bør dette ses i sammenheng med kontrollplan for tiltaket som ledd i sakens behandling etter plan- og bygningsloven. Dersom tiltaket ikke utgjør en fullstendig opprydding, skal kommunen melde dette inn til SFTs database Grunnforurensning, Nettstedet inneholder retningslinjer for hvordan dette skal utføres. www.sft.no/grunn.

Planen må også dokumentere at arbeidet utføres av godkjente foretak. I praksis innebærer dette at foretaket må ha relevant godkjenning etter krav i plan- og bygningslovens forskrift om godkjenning av foretak.

Ved behandling av saker hvor det er forurensning i grunnen, skal informasjon om lokaliteten legges inn i databasen Grunnforurensning. Informasjonen bør legges inn samtidig med at søknaden behandles. Saken avsluttes i databasen dersom forurensningen i grunnen ikke overstiger normverdi eller bakgrunnsnivå etter at bygge-/gravearbeidene er avsluttet.

Utfordringer for kommunen Samordning

En klar intensjon med reglene om opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeid, er å effektivisere arbeidet ved i størst mulig grad å samordne behandlingen med behandling av saker etter plan- og bygningsloven. Dette krever at kommunen utarbeider hensiktsmessige administrative rutiner for en slik samordning.

Kompetanse

Kommunene må ta stilling til om de selv ønsker å bygge opp kompetanse på fagfeltet. Et godt alternativ kan være å samarbeide med andre kommuner om slik kompetanse. For kommuner som velger å ikke bygge opp kompetanse på forurenset grunn, kan kommunene kreve at tiltakshaveren bruker foretak/konsulenter med særlig kompetanse (jf. § 2–7) på undersøkelser og utarbeidelse av tiltaksplaner. Kommunen skal i stor grad kunne legge det arbeidet disse gjør til grunn i sin behandling av sakene. Kommunen kan også gjøre bruk av andre foretak/konsulenter i den faglige vurderingen av innkomne søknader og tiltaksplaner.

Kostnader

Forskriften gir kommunene anledning til å kreve gebyr for saksbehandling og kontroll etter forskriften med hjemmel i forurensningslovens § 52a. Dette krever at kommunen først vedtar en egen forskrift for en slik gebyrinnkreving.

Statens forurensningstilsyn

Postboks 8100 Dep,
0032 Oslo
Besøksadresse: Strømsveien 96

Telefon: 22 57 34 00
Telefaks: 22 67 67 06
E-post: postmottak@sft.no
Internett: www.sft.no